

Monumentnummer*: 520742

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 56
E info@cultureelerfgoed.nl

Status rijkmonument
Inschrijving register* 12 maart 2001
Kadaster deel/nr 82704/184

Woonplaats*		Gemeente*		Provincie*				
Bergen aan Zee		Bergen (NH)		Noord-Holland				
Straat*	Nr*	House letter*	Toev.*	Postcode*	Woonplaats*	Situering	Locatie	
Elzenlaan	2 S	S	9	1865 BM	Bergen aan Zee			
Elzenlaan	2 S	S	8	1865 BM	Bergen aan Zee			
Elzenlaan	2 S	S	7	1865 BM	Bergen aan Zee			
Elzenlaan	2 S	S	6	1865 BM	Bergen aan Zee			
Elzenlaan	2 S	S	5	1865 BM	Bergen aan Zee			
Elzenlaan	2 S	S	4	1865 BM	Bergen aan Zee			
Elzenlaan	2 S	S	3	1865 BM	Bergen aan Zee			
Elzenlaan	2 S	S	2	1865 BM	Bergen aan Zee			
Elzenlaan	2 S	S	1	1865 BM	Bergen aan Zee			
Elzenlaan	2 S	S		1865 BM	Bergen aan Zee			
Elzenlaan	2			1865 BM	Bergen aan Zee			

Kadastrale gemeente*	Sectie*	Kadastraal object*	Appartement aanduiding	Grondperceel
Bergen Noord-Holland	G			1205

Omschrijving**

Inleiding

Voormalige VILLA "Russenduin" met bijbehorend TERRAS in historiserende trant in 1916-'17 gebouwd naar ontwerp van de gebroeders Van Gendt A.Lzn als buitenhuis voor de Amsterdammer A. Janssen. In het huis herinneren gebrandschilderde voorstellingen in de glas-in-loodramen aan de strijd die hier in 1799 in het duingebied heeft gewoed tussen de Russen en Fransen. De

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

tegels in het huis zijn afkomstig van de tegelhandelaar A. Heijstee. In 1933 is de villa na een verbouwing door H. Elte, in gebruik genomen als Bio-vacantieoord. Het pand ligt op een hoge duintop ten noorden van de Zeeweg.

Omschrijving

Groot, samengesteld bouwvolume bestaande uit drie onderdelen (villa, vleugel met onderdoorgang en garage), merendeels over twee bouwlagen opgetrokken in baksteen met een hoge uitkijktoren als centraal element. De villa heeft een nagenoeg rechthoekige plattegrond en is deels voorzien van een plat dak en deels van schild- en zadeldaken met verschillende nokrichtingen, gedekt met leien in Maasdekking. In het hart van de villa bevindt zich een open hof, afgedekt door een plat dak met lichtkoepels. De hoofdentree tot de villa bevindt zich in de vleugel met doorrit in de zuidgevel van de villa, direct onder de uitzichttoren. De twaalf- en zestienruits schuifvensters dateren uit de bouwtijd van de villa. De kruisvensters met in de openslaande onderramen een horizontale roedenverdeling en vierruits verdeling in de bovenlichten zijn in 1932 aangebracht. Aan de voorgevel (W) links de villa, in het midden de terugliggende vleugel met doorrit en helemaal rechts de lager gelegen garage. De gevel van de villa is asymmetrisch van opzet met diverse in- en uitspringende onderdelen. Ongeveer in het midden van de gevel op de begane grond vier grote schuifvensters tot aan de vloer met tienruits bovenlichten. Het oorspronkelijke balkon boven dit geveldeel is dichtgezet met een glaspui, de vier dubbele balkondeuren met roedenverdeling zijn op de verdieping bewaard gebleven. Links van de middenpartij telt de gevel drie vensterassen met schuifvensters. Voor de rechter vensteras een vijfzijdige erker en daarboven een balkon met rond gemetselde borstwering waarop een dubbele glasdeur opent. In de erker kleine zesruits vensters met bovenlichten. Rechts van de middenpartij een vijfzijdige toren met ronde bovenbouw onder een kegeldakje met leidekking en zinken bekroning. In de toren twee lagen met zesruits vensters en bovenin vierruits vensters, afgesloten door een natuurstenen band. Rechts van de toren een geveldeel met twee vensterassen. Achter dit geveldeel rijst vanuit het midden van het gebouw de grote vierkante uitzichttoren op. Het onderste gedeelte is voorzien van decoratief verspringend metselwerk en aan de west- en oostzijde deurtjes naar kleine balkonnetjes met half rond gemetselde borstweringen. Aan de zuidgevel gaat een kleine driezijdig erker met roedenverdeling schuil achter het zadeldak rechts van de toren. Het bovenste gedeelte van de toren is gemetseld in een lichte kleur baksteen met betonnen lijsten rond de vensters en bovenin een uitzichtpunt met rondom vensters onder het schilddak met uitzwenkende dakvoet. In de voorgevel van de vleugel met doorrit een centrale vensterpartij onder getoogde strek (oorspronkelijk ingang) en links daarvan een enkele deur. Op de verdieping vier vensters met kruiskozijn. In de voorgevel van de lager tegen de duinhelling aangelegene garage op de begane grond en verdieping smalle rechthoekige vensters, deels gekoppeld. Tegen de zuidgevel van deze vleugel een lage uitbouw met twee getoogde houten deuren en rechthoekige vensters die per twee of drie zijn gekoppeld. Aan de achtergevel (O) links de garage met twee grote glaspuien onder getoogde strekken tussen hoekkolommen. Rechts daarvan de terugliggende gevel van de vleugel met doorrit. In het midden beganegronds een dubbele deur onder vierruits bovenlicht tussen twee gepleisterde muurdelen. Op de verdieping drie vensters met kruiskozijn en rechts een deur. In de linker zijgevel (Z) van de villa, rechts een vensteras met schuifvensters, in het midden twee toiletraampjes op de begane grond en links een vensteras met op de verdieping een deur. Aan de achtergevel van de villa twee risalieten met vensterassen onder kleine met leien gedekte schilddakjes. In de buitenste vensterassen van de gevel schuifvensters en tussen de risalieten op de verdieping kruisvensters. De linker risaliet bevat eveneens schuifvensters en in de rechter smalle komen gevelopeningen en de voormalige dienstingang met trap voor. De rechter zijgevel (N) bevat een breed middenrisaliet met op de begane grond vijf en op de verdieping drie vensters. Ter hoogte van het maaiveld koekoeken met keldervensters en een kelderdeur.

De plattegrondindeling van de villa is met name op de begane grond goed bewaard gebleven. De vertrekken zijn gesitueerd rond de rechthoekige lichtkoker met aan de westzijde de grote hal met trappenhuis en aan de noord- en oostzijde keukens en

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

dienstvertrekken. Enkele interieuronderdelen uit de bouwtijd zijn bewaard gebleven zoals onder meer het ingangsportaal met dubbele glasdeuren waarin glas-in-loodramen, een tegellambrizing, gedeeltelijk met dierfiguren. De centrale hal is voorzien van een lambrizing in rijk houtsnijwerk met bloemmotieven, oorspronkelijke paneeldeuren en kolommen en buffetkast in de hoek. Radiatorkasten met fraaie gietijzeren roosters met draken in Indische trant. Parketvloeren. Trapbalustrade met in snijwerk uitgevoerde reliëfs met onder meer een schip en vrijmetselaarstekens. In de oostwand grote glas-in-loodramen met gebrandschilderde voorstellingen die worden verlicht door de achtergelegen open hof. De kamers aan de westzijde zijn voorzien van een betimmering in tropisch hardhout en schouwen. De trap leidt naar een vide met een in houtsnijwerk uitgevoerde balustrade voorzien van reliëfs met haan. De openslaande deuren leiden naar het oorspronkelijke terras.

In de uitzichttoren een torenkamer met kleine schouw en twee deuren naar de balkons aan west- en oostgevel.

Het rechthoekige TERRAS voor het midden van de westgevel van de villa bestaat uit twee delen en is ommuurd door een lage borstwering, aangesmeerd met een ruwe kiezelpleister. De vloeren van beide terrasdelen zijn belegd met tegels in geometrische patronen. Een trap van drie treden voert naar het onderste gedeelte met in de hoeken halfronde betegelde "zitjes". Vanaf dit deel geeft een bredere trap van vier treden toegang tot de tuin.

Waardering

De villa "Russenduin" uit 1916-1917 met bijbehorend terras is van algemeen belang vanwege de architectuur- en cultuurhistorische waarde als representatief en grotendeels in- en uitwendig redelijk gaaf voorbeeld van een buitenhuis in historiserende trant met bijzondere interieuronderdelen naar ontwerp van de gebroeders Van Gendt. Tevens van belang als onderdeel van hun uitgebreide oeuvre. Met de verbouwing door H. Elte in 1932 tot vakantie-oord heeft het pand een herbestemming gekregen waarbij het oorspronkelijke karakter is behouden gebleven. Stedenbouwkundig van betekenis vanwege de uitzichttoren die een markant herkenningspunt vormt van het dorp Bergen aan Zee.

Hoofdcategorie

Sport, recreatie, vereniging en horeca

Woningen en woningbouwcomplexen

Subcategorie

Sport en recreatie

Woonhuis(K)

Functie

Vakantieoord

Woonhuis